

Sygn. akt VI U 83/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2020 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Joanna Napiórkowska-Kasa

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2020 roku w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy I. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

przy udziale zainteresowanego S. S. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) w G.

o odsetki od zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego

w związku z odwołaniem I. M. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z dnia 27 września 2019 r. znak: (...)

1. oddała odwołanie,
2. zasądza od odwołującej I. M. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. kwotę 180 zł (słownie: sto osiemdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VI U 83/20

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 września 2019 roku, znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. Inspektoratu G. odmówił I. M. prawa do odsetek od wypłaconego zasiłku chorobowego za okres od 3 września 2014 roku do 8 marca 2015 roku, a także prawa do odsetek od wypłaconego zasiłku macierzyńskiego za okres od 9 marca 2015 roku do 6 marca 2016 roku.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy powołał się na art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 645), zdanie pierwsze in fine i zdanie drugie, zgodnie z którym Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłaca zasiłki bieżąco po stwierdzeniu uprawnień, nie później niż w ciągu 30 dni od daty złożenia dokumentów niezbędnych do stwierdzenia uprawnień zasiłków. Organ zaznaczył, że dokumentem niezbędnym do stwierdzenia uprawnień do zasiłków, jak również do ustalenia ich wysokości będzie między innymi prawomocne orzeczenie sądowe wyjaśniające okoliczności, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość. Wobec faktu, że w dniu 3 czerwca 2019 roku wpłynął do ZUS Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (sygn. akt (...)), następnie 1 lipca 2019 roku wpłynęły aktualne dane ubezpieczonej, a później w dniu 13 sierpnia 2019 roku wpłynął wymagany druk Z-3, ZUS dokonał odpowiednio wypłaty zasiłku chorobowego w dniu 10 lipca 2019 roku, a następnie wypłaty

zasiłku macierzyńskiego i wyrównania zasiłku chorobowego w dniu 21 sierpnia 2019 roku, tym samym zachowując termin wskazany w przywołanym wyżej przepisie.

(decyzja z dnia 27.09.2019r. – akta organu rentowego)

Od powyższej decyzji I. M., zastępowana przez profesjonalnego pełnomocnika, złożyła odwołanie, w którym zarzuciła organowi naruszenie prawa materialnego w postaci: 1) art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego błędną i uznanie, że brak jest podstaw do wypłaty odsetek ustawowych za opóźnienie w sytuacji, gdy organ rentowy nie ustalił prawa do świadczeń pomimo spełnienia przez odwołującą warunków do ich uzyskania, 2) art. 64 ust. 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa poprzez dokonanie wypłaty na rzecz odwołującej należnych jej zasiłków chorobowego i macierzyńskiego wobec treści wyroku Sądu Apelacyjnego bez wypłaty stosowanych i należnych jej z tego tytułu odsetek w sytuacji, gdy w okolicznościach stanu faktycznego, przez działanie sprzeczne z prawem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ponosił on pełną odpowiedzialność za opóźnienie w wypłacaniu świadczeń. Zdaniem odwołującej, organ od samego początku posiadał wszystkie fakty niezbędne do ustalenia prawa do świadczeń i ich wypłaty, czego nie dokonał ze względu na jego błędną wykładnię obowiązujących przepisów, zanegowaną w wyroku Sądu Apelacyjnego. W związku z tym ZUS ponosi pełną odpowiedzialność za okoliczności, przez które nie ustalił on w terminie prawa do przysługujących odwołującej świadczeń.

(odwołanie – k. 1)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie w całości. W uzasadnieniu ZUS nie podniósł nowych argumentów.

(odpowiedź na odwołanie – k. 10)

Postanowieniem z dnia 15 lipca 2020 roku Sąd zawiadomił zainteresowanego S. S. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) w G. o toczącym się postępowaniu z odwołania I. M. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G. o odsetki od zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego, w związku z odwołaniem I. M. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z dnia 27 września 2019 roku, znak: (...).

(postanowienie z dnia 15.07.2020r. – k. 20)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 23 grudnia 2014 roku ZUS Oddział w G., znak: (...), po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, stwierdził, że odwołująca nie podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu umowy o pracę u płatnika składek S. S. od dnia 16 czerwca 2014 roku ze względu na nadużycie prawa ubezpieczeń społecznych w celu wyłudzenia świadczeń z ubezpieczeń społecznych poprzez zawarcie pozornej umowy o pracę. Tym samym organ rentowy odmówił odwołującej prawa do zasiłku chorobowego za okres od 3 września 2014 roku do 8 marca 2015 roku i zasiłku macierzyńskiego za okres od 9 marca 2015 roku do 6 marca 2016 roku.

Od powyższej decyzji zarówno odwołująca jak i zainteresowany wnieśli odwołania do Sądu Okręgowego w Warszawie XIII Wydziału Ubezpieczeń Społecznych.

Wyrokiem z dnia 7 lipca 2016 roku (sygn. akt XIII U 784/15), Sąd Okręgowy w Warszawie XIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołania I. M. i S. S. od powyższej decyzji ZUS. Sąd Okręgowy po przeprowadzeniu postępowania dowodowego potwierdził stan faktyczny ustalony przez organ rentowy w postępowaniu wyjaśniającym i ocenił za zasadne odmówienie I. M. prawa do zasiłków chorobowego i macierzyńskiego za sporne okresy.

Od powyższego wyroku odwołujący wnieśli apelację do Sądu Apelacyjnego w W.III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.

Wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2019 roku (sygn. akt (...)) Sąd Apelacyjny w W.III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił apelację skarżących i zmienił zaskarżony wyrok w taki sposób, że stwierdził, iż I. M. podlega od dnia 16 czerwca 2014 roku ubezpieczeniom społecznym z tytułu wykonywania umowy o pracę jako pracownik u płatnika S. S. oraz zasądzać koszty sądowe na rzecz skarżących. W uzasadnieniu wyroku Sąd Apelacyjny zaznaczył, że przeprowadził także uzupełniające postępowanie dowodowe dla ostatecznej oceny, czy zaskarżony wyrok odpowiada prawu.

W wyniku wydanego orzeczenia ZUS Oddział w G. wezwał odwołującą do przesłania jej aktualnych danych, które wpłynęły do organu 1 lipca 2019 roku, po czym organ wypłacił I. M. zasiłek chorobowy. Następnie, dnia 13 sierpnia 2019 roku do organu wpłynął druk Z-3 w wyjaśnieniach dotyczącymi wypłaconej odwołującej w 2014 roku premii. W związku z uzupełnieniem tego dokumentu organ rentowy w dniu 21 sierpnia 2019 roku wypłacił I. M. zasiłek macierzyński oraz wyrównanie zasiłku chorobowego.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie całości przywołanych wyżej dokumentów, zawartych w aktach sprawy. W szczególności, Sąd przyjął za własne ustalenia co do stanu faktycznego, poczynione przez Sąd Apelacyjny w W. oraz przez Sąd Okręgowy w W. w zakresie, w jakim ustalenia Sądu Okręgowego były zgodne z ustaleniami Sądu Apelacyjnego. Wobec całokształtu okoliczności sprawy, Sąd uznał za niepotrzebne przeprowadzanie dalszego postępowania dowodowego.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, płatnicy składek, o których mowa w art. 61 ust. 1 pkt 1, wypłacają zasiłki w terminach przyjętych dla wypłaty wynagrodzeń lub dochodów, a Zakład Ubezpieczeń Społecznych bieżąco po stwierdzeniu uprawnień. Zasiłki te wypłaca się nie później jednak niż w ciągu 30 dni od daty złożenia dokumentów niezbędnych do stwierdzenia uprawnień do zasiłków. Zgodnie z ust. 2 powyższego przepisu, jeżeli płatnik składek nie wypłacił zasiłku w terminie, o którym mowa w ust. 1, jest on obowiązany do wypłaty odsetek od tego zasiłku w wysokości i na zasadach określonych w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych.

Zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, Jeżeli Zakład – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Istotnie, w orzecznictwie Sądu Najwyższego funkcjonuje pogląd, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za odmowę przyznania świadczenia, jeżeli niezbędne okoliczności faktyczne uzasadniające nabycie prawa zostały ustalone w postępowaniu przed tym organem, a odmowa przyznania świadczenia jest wynikiem błędu w wykładni lub/i zastosowania prawa materialnego (por. m.in. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2010 roku, sygn. akt I UK 345/09).

Należy także odnotować inne stanowisko funkcjonujące w orzecznictwie Sądu Najwyższego, zgodnie z którym odsetki od niewypłaconych w terminie zasiłków chorobowego i macierzyńskiego nie przysługują, jeżeli spór dotyczący podlegania ubezpieczeniu chorobowemu został rozstrzygnięty wyrokiem sądu na podstawie ustaleń faktycznych poczynionych w tym postępowaniu (por. m.in. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 października 2014 roku, sygn. akt II UK 40/14).

Sąd w niniejszej sprawie stoi na stanowisku, że pierwotna odmowa przyznania przez organ rentowy zasiłków chorobowego i macierzyńskiego, z tytułu czego obecnie I. M. domaga się odsetek, nie była wynikiem błędnej wykładni

lub zastosowaniem prawa materialnego. W rzeczy samej, zarówno Sąd Okręgowy, jak i Sąd Apelacyjny przeprowadziły własne postępowania dowodowe poszerzając każdorazowo zebrane ustalenia faktyczne, dotyczące spornej sprawy. Ponadto, w wyniku postępowania dowodowego przed Sądem Okręgowym odwołania I. M. i S. S. zostały oddalone, a decyzja organu rentowego utrzymana w mocy. Dopiero poczynienie nowych ustaleń faktycznych przez Sąd Apelacyjny pozwoliło na stwierdzenie, że stosunek pracy łączący I. M. i S. S. w spornych okresach nie został zawarty pozornie w celu wyłudzenia świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

W związku z tym, że spór dotyczący podlegania przez I. M. ubezpieczeniu chorobowemu i macierzyńskiemu został rozstrzygnięty wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie na podstawie ustaleń faktycznych poczynionych przez ten sąd, należy stwierdzić, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. nie popadł w zwłokę z wypłatą zasiłków chorobowego i macierzyńskiego oraz że wypłacił je prawidłowo w terminie. W konsekwencji, I. M. nie przysługuje prawo do odsetek od wypłaconego zasiłku chorobowego za okres od 3 września 2014 roku do 8 marca 2015 roku ani prawo do odsetek od wypłaconego zasiłku macierzyńskiego za okres od 9 marca 2015 roku do 6 marca 2016 roku.

Zgodnie z art. 98 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu prowadzonego przez stronę osobiści lub przez pełnomocnika, który nie jest adwokatem, radcą prawnym lub rzecznikiem patentowym, zalicza się poniesione przez nią koszty sądowe, koszty przejazdów do sądu strony lub jej pełnomocnika oraz równowartość zarobku utraconego wskutek stawiennictwa w sądzie. Suma kosztów przejazdów i równowartość utraconego zarobku nie może przekraczać wynagrodzenia jednego adwokata wykonującego zawód w siedzibie sądu procesowego. Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony. Wysokość kosztów sądowych, zasady zwrotu utraconego zarobku lub dochodu oraz kosztów stawiennictwa strony w sądzie, a także wynagrodzenie adwokata, radcy prawnego i rzecznika patentowego regulują odrębne przepisy.

Obowiązek zwrotu przeciwnikowi kosztów procesu oparty został na dwóch podstawowych zasadach: a) zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu, zgodnie z którą strona przegrywająca sprawę zobowiązana jest zwrócić stronie przeciwnej poniesione przez nią koszty procesu, oraz b) zasadzie kosztów niezbędnych i celowych, wedle której zwrotowi podlegają jedynie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

Zgodnie z § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 265) stawki minimalne wynoszą 180 zł w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego oraz w sprawach dotyczących podlegania ubezpieczeniom społecznym.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w sentencji wyroku, podtrzymując zaskarżoną decyzję i zasądając koszty zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VI U 83/20

ZARZĄDZENIE

(...)